

Er ref/dnr: M2019/00116/Kl

Vårt dnr:

Miljö- och energidepartementet
Klimatenheten

Stockholm 4 februari 2019

Yttrande över Meddelande från kommissionen En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi

Sammanfattning

- Naturskyddsföreningen välkomnar meddelandet från kommissionen om ett förslag på ny långsiktig klimatstrategi för EU som ett första steg i en diskussion om att höja EU:s otillräckliga klimatambition, och i synnerhet EU:s 2030-mål.
- Inget av de scenarier som EU kommissionen har modellerat leder till en minskning av utsläpp som representerar ett adekvat bidrag från EU till Parisavtalets mål om att försöka begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grad. Av de förslag till övergripande mål som presenteras är det endast målet om att nå netto noll i utsläpp till 2050 som kan anses tillräckligt ambitiöst för att ligga till grund för en ny långsiktig klimatstrategi för EU. Av de två scenarier som kan leda till netto noll i utsläpp 2050 vill Naturskyddsföreningen lyfta fram scenariot 1.5LIFE som ur ett såväl miljömässigt som socialt och kostnadsmässigt perspektiv är att föredra.
- EU:s långsiktiga klimatstrategi vad gäller utförlighet, analyser och måluppfyllnad kommer troligen att påverka andra länder och deras planer, eftersom EU är tidigt ute i processen. Vi anser därför att EU ska ta vara på möjligheten att vara ett positivt föredöme och säkerställa att strategin lever upp till Parisavtalets ambitioner. Ambitionsnivån i kommissionens meddelande bör därför ses som ett golv och inte ett tak. Ambitionsnivån behöver skärpas till utsläpp nära noll senast 2040 för att ligga i linje med Parisavtalet.

Specifika synpunkter

En ny långsiktig klimatstrategi för EU är ett viktigt bidrag till såväl omställningen till ett klimatsmart samhälle i EU, som till att uppfylla Parisavtalets mål. Vi vill därför framhålla vikten av att ambitionsnivån i den nya långsiktiga klimatstrategin är tillräckligt hög för att EU ska ge ett adekvat bidrag till det internationella arbetet för att begränsa den globala uppvärmningen till max 1,5 grader C. Meddelandet från kommissionen om ett förslag till strategi har tyvärr inte en tillräckligt hög ambitionsnivå och kan inte ses som kompatibelt med målet om att försöka begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 grad C. Anledningarna till detta är två:

1. De mest ambitiösa scenarierna når netto noll i utsläpp först år 2050. Enligt FN:s klimatpanel, IPCC, måste de globala utsläppen nå netto noll runt år 2050, men senast år 2044 om 1,5 grad C inte ska överstigas någon gång under århundradet. Vidare gäller FN:s klimatkonvention om lika men differentierat ansvar baserat på historiskt ansvar och kapacitet för Parisavtalets genomförande. EU, som en höginkomstregion med historiskt stora utsläpp och stor kapacitet att genomföra en omställning, måste alltså gå före och nå netto noll i utsläpp tidigare än när utsläppen globalt måste vara netto noll. EU skulle således behöva nå netto noll i utsläpp senast år 2040.
2. Meddelandet innehåller inga förslag på att höja EU:s 2030-mål. Kommissionen förklarar det med att EU just har antagit nya klimat- och energilagrar för 2030. Mot bakgrund av Parisavtalet och den IPCC rapport som publicerades hösten 2018 så är dock inte detta tillräckligt. IPCC slår fast att ambitionsnivån hos de samlade nationella klimatplanerna (NDC:s) riskerar leda till en global uppvärmning om 3 grader C till århundrades slut och att det alltså är helt nödvändigt att skärpa klimatmålen till 2030. Om det ska vara möjligt att begränsa uppvärmningen till 1,5 grad, räcker det inte att skärpa de långsiktiga målen. Enligt IPCC måste utsläppen minska radikalt innan år 2030, varför EUs mål måste skärpas betydligt
3. För att på ett samhällsekonomiskt effektivt sätt nå netto noll i utsläpp senast 2040 skulle EU:s 2030-mål behöva höjas till -70 % jämfört med 1990.

Givet detta anser Naturskyddsföreningen att endast det mest ambitiösa målförslaget, att nå netto noll i utsläpp till 2050, kan anses ligga till grund för fortsatt diskussion om en ny långsiktig klimatstrategi för EU. Det är också den målnivån som kommissionen förespråkar i sitt meddelande. Naturskyddsföreningen hoppas därför att den föreslagna målnivån om att nå netto noll i utsläpp till 2050 kommer ses som ett golv och inte som ett tak i den fortsatta diskussionen. Vi hoppas vidare att Sverige kommer driva på i frågan om att också klimatmålet för 2030 behöver höjas avsevärt.

Av de två scenarier som leder till netto noll i utsläpp till 2050, 1.5TECH och 1.5LIFE vill Naturskyddsföreningen lyfta fram scenariot 1.5LIFE som det scenario som ur ett såväl miljömässigt som socialt och kostnadsmässigt perspektiv är att föredra. Anledningarna till detta är tre:

1. IPCC är tydliga med att stora livsstilsförändringar, såsom förändringar i diet och resvanor som minskar behovet av landarealer för köttproduktion och energiåtgång, behövs om vi ska kunna begränsa uppvärmningen till 1,5 grad C under hela århundradet och minimera de risker som medföljer att överstiga 1,5 grad C. Scenariot 1,5LIFE reflekterar på ett önskvärt sätt den typen av livsstilsförändringar och minskar således behovet av hittills utvecklade tekniker för att nå netto noll i utsläpp till 2050.
2. Det andra scenariot som sägs kunna leverera netto noll i utsläpp till 2050 är i stort beroende av tekniker för negativa utsläpp för att kunna nå målet, framförallt bioenergi med CCS, i meddelandet förkortat BECCS. BECCS är än så länge en obeprövad teknik som enligt FNs klimatpanel innebär stora risker, såväl miljömässiga som sociala, om den appliceras i stor skala. Riskerna inkluderar hot mot den biologiska mångfalden, minskad vattentillgång och hot mot matförsörjningen. Odling av snabbväxande bioenergi i tillräcklig skala för att nå negativa utsläpp skulle kräva att ny odlingsmark behöver brytas vilket i sig leder till stora utsläpp. Därför finns det studier som ifrågasätter huruvida BECCS ur ett livscykelperspektiv faktiskt leder till negativa utsläpp, om utsläppen från markanvändning och skogsbruk, infångning, transport och lagring räknas med. Att EU skulle använda ett scenario som baseras på storskalig tillämpning av BECCS som grund för sin nya långsiktiga klimatstrategi är för oss oacceptabelt.
3. EU-kommissionen gör det tydligt att investeringskostnaden för att nå målet är avsevärt mindre för 1.5LIFE än för 1.5TECH. Det årliga investeringsbehovet utöver baseline i 1.5LIFE är 176 miljarder euro, jämfört med 290 miljarder euro i 1.5TECH. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv är alltså 1.5LIFE att föredra.

Avslutningsvis vill vi tacka för inbjudan att lämna synpunkter på kommissionens meddelande i ett tidigt skede, och ser fram en fortsatt diskussion om det som i slutändan ska bli EU:s nya långsiktiga klimatstrategi.

Detta remissvar har utarbetats av Caroline Westblom, sakkunnig klimat vid rikskansliet, med hjälp av David Kihlberg chef för klimat- och juridikavdelningen på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Stockholm dag som ovan

Johanna Sandahl
ordförande

David Kihlberg
chef för klimat- och juridik